

УДК 338.48-6:7/8(477.51)

*Копка Сергій Олександрович,
студент факультету дошкільної,
початкової освіти і мистецтв
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Україна*

*Науковий керівник – Солдатенко О. І.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, Україна*

ВІДОМІ ТУРИСТИЧНІ АРТ-ОБ'ЄКТИ ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ

Глибоке вивчення культурної спадщини Прилуцького району сприяє ознайомленню мешканців з історією та побутом рідного краю. Туристична і соціокультурна сфера тісно поєднанні між собою, що при взаємодії надає можливості для розвитку культурних, харчових та готельно-розважальних закладів, формує грошові надходження в міський бюджет та створює робочі місця.

В Прилуцькому районі зосереджено в значній кількості об'єкти туристичної та соціокультурної діяльності. До них відносяться: музейні установи, пам'ятники, театри, концертні зали, природно заповідні об'єкти, сільські садиби та інші. На сьогоднішній день соціокультурна діяльність арт-об'єктів Прилуччини не достатньо розкрита серед мешканців громади і гостей, тому актуальною є презентація найбільш відомих з них з метою ознайомлення та популяризації туризму та культурного дозвілля громадян.

Найбільш визначним та популярним арт-об'єктом є пам'ятка садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення – палац Галаганів у Сокиринцях, оточений сокиринським парком [6].

Палац зведений у 1823-1829 рр. за наказом прилуцького полковника Павла Григоровича Галагана, який походив із древнього козацько-старшинського, а згодом і дворянського роду. Розробкою архітектурного палацового комплексу займався відомий український архітектор Павло Дубровський. Величний мурований палац в стилі ампір на 60 кімнат слугував розважальною резиденцією родини Галаганів. Пишно вбраний і художньо оформлений комплекс був одним з найбагатших та найкрасивіших маєтків свого часу. До палацо-паркового комплексу, окрім палацу належали також дзвіниця, дві церкви, службові флігелі, численні господарські споруди і стайні, оранжерея з теплицями. Цей комплекс є найбільш характерним прикладом палацово-маєткової архітектури лівобережної України кінця 18-го початку 19-го століття [6]. Нині у будівлі знаходиться Сокиринський аграрний ліцей. У палаці була велика мистецька галерея, унікальна коштовна колекція посуду і зброї, діяв кріпацький театр і хор. Тут свого часу побувало багато видатних людей. На знак великої народної любові до Остапа Вересая у 1959 році до 150-річчя з дня народження кобзаря створено історико-етнографічну кімнату-музей. Експозиції музею знайомлять відвідувачів з різними періодами життя краю. В наш час на базі музею проводять масові заходи, зустрічі, зльоти, конференції, тематичні вечори [2; 7].

Також відомим арт-об'єктом є пам'ятник Т.Г.Шевченку, який розташований у середмісті в міському сквері на центральній площі на розі вулиць Київської та Юрія Коптева. Цей арт-об'єкт в Прилуках є оригінальним за втіленням задумом, адже вважається першим в Україні пам'ятником Тарасу Шевченку саме як художнику. Задля цього автори пам'ятника – народний художник України Володимир Небоженко і прилуцький скульптор Семен Кантур та архітектор Павло Бережний – зобразили молодого Кобзаря з пензлем і палітрою. За основу портретного зображення Шевченка узято його портрет у 33 роки, тобто тоді, коли він перебував у Прилуках. Тарас Шевченко тричі був у Прилуках – зокрема, у

1845 році, де за завданням Археографічної комісії він замальовував історичні та архітектурні пам'ятки Прилуччині, у тому числі і в Густинському монастирі. Пам'ятник Шевченкові в Прилуках був відлитий на Дніпровському машинобудівному заводі і встановлений на кошти почесного громадянина Прилук, мецената Юрія Коптева. Урочисте відкриття пам'ятника відбулося під час святкування дня міста 22 вересня 2007 року, ставши однією з яскравих культурних подій. На церемонії виступали автори монумента скульптури Володимир Небоженко та Семен Кантур, архітектор Павло Бережний, меценат Юрій Коптев, мер міста Юрій Беркут. Прилуцький «Шевченко-маляр» став окрасою міста, однією з визначних його пам'яток. Кожен рік біля пам'ятнику відзначають річницю народження та вшановують пам'ять Кобзаря [1].

Найбільш популярним у соціокультурному середовищі міста Прилуки є міський будинок культури. На кінець 19-го та початок 20-го століть у Прилуках активно розвивалося театральне мистецтво. В цей час Прилуцький міщанин Бродський та його компаньйон, власник цегельного заводу Штольда, вирішили побудувати театральну споруду, котра не поступалася б столичній, але через банкрутство Бродського будівництво не було завершено. З 1930 року за проєктом архітектора Білика було добудовано центральну двоповерхову частину. Театральна зала вражає і до сьогодні, довжина 24 метри, ширина 20 метрів з двома балконами та бельєтажем вміщає 900 людей. У 1934-1948 роках в будинку працював Прилуцький український музично-драматичний театр, а після переведення трупи до Чернігова, тут створено міський будинок культури. Будівля входить в перелік найкращих театральних споруд, що мають унікальну акустику. Будинок культури знаходиться в одному ансамблі з Театральною площею, яка отримала свою назву та нове життя у 2008 році. Того ж року на Театральній площі було встановлено пам'ятник Миколі Яковенку, народному артисту України, земляку [4]. Особливу популярність і славу принесли Яковенку ролі комедійних персонажів у фільмах: “За двома

зайцями”, “Ніч перед Різдвом”, “Максим Перепелиця”. Яковенко дуже любив місто над Удаєм, і прилучани шанують пам'ять про нього. Прилуцький міський будинок культури Прилуцької міської ради Чернігівської області – це всесвіт, де творчість багатьох колективів дорослих і дітей зливається в єдине ціле, а потім демонструється слухачам і глядачам. На сьогоднішній день працює студія східного танцю «Маріам», народний аматорський театр «Рампа», аматорський музичний театр «Парадокс», самодіяльний театр хореографічних мініатюр «Апломб». Міський будинок культури наразі надає можливість реалізації юних талантів, подальше просування їх по кар'єрі. Завдяки розвитку новітніх технологій будинок розширює сферу соціокультурної діяльності, даючи можливість проведення виставок, презентацій, дитячих свят, шоу-програм, молодіжних фестивалів, благодійних проєктів, таких як «Творча зігрівайка», «Театральна осінь-2023», «Мистецькі барви-2024». Проведення таких фестивалів є вагомим внеском у пропаганду театального аматорства в Україні, збереження та популяризацію національної культурної спадщини, духовне та естетичне виховання молоді [3].

Ці найбільш визначні арт-об'єкти Прилуцького району можна об'єднати у автомобільний туристичний маршрут «Сокиринці-Прилуки» з об'єктами для огляду:

1. Палац Галаганів;
2. Пам'ятник Т.Г.Шевченку;
3. Міський будинок культури.

Розпочинається маршрут з Сокиринців, де знаходиться палац Галаганів за адресою вулиця Садова 16. Потім вирушають в місто Прилуки до пам'ятника Т.Г.Шевченка, що розташований на Центральній площі на розі вулиць Київської та Юрія Коптева. Після цього прямують до міського будинку культури за адресою вулиця Юрія Коптева 28.

Підсумовуючи можна констатувати, що Прилуцький район має значний потенціал для розвитку туристичної галузі і соціокультурної діяльності, розширенню та популяризації якої сприяють найбільш визначні арт-об'єкти рідного краю.

Список використаних джерел

1. Вікіпедія – вільна бібліотека. Пам'ятник Тарасові Шевченку (Прилуки). URL: [https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Пам%27ятник_Тарасові_Шевченку_\(Прилуки\)](https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Пам%27ятник_Тарасові_Шевченку_(Прилуки)) (дата звернення 10.03.2024).
2. Вікіпедія – вільна бібліотека. Сокиринський архітектурно-парковий комплекс. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Сокиринський_архітектурно-парковий_комплекс (дата звернення 10.03.2024).
3. МБК Прилуки. Міський будинок культури. URL: <http://surl.li/sopqs> (дата звернення 10.03.2024).
4. МБК Прилуки. Про Будинок культури. URL: <http://mbk-pryluky.com/index.php/budynok-kultury/pro-mbk> (дата звернення 10.03.2024)
5. Солдатенко О. І., Копка С. О. Найбільш популярні об'єкти арт-туризму в світі. *Психолого-педагогічні, правові та соціально-культурні проблеми сучасного суспільства: Матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Кременчук, 16-17 листопада 2023 р.): Кременчук, 2023. С. 36-37.*
6. Туристичний портал Чернігівської області. Палац Галаганів. URL: <https://chernihivregion.travel/places/palac-galaganiv> (дата звернення 10.03.2024).
7. Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека імені Софії та Олександра Русових. Сокиринський архітектурно-парковий комплекс. URL: http://secinfchounbk.blogspot.com/2020/03/blog-post_27.html (дата звернення 10.03.2024).